

GIFSLANGEN 3: HET VERVOER VAN GIFSLANGEN

Allen Hunter

Na de eerste twee artikelen over de gouden regels en gereedschappen, vind ik het belangrijk om een artikel te wijden aan het vervoeren van gifslangen. Als dit niet naar behoren gebeurt, kan dit leiden tot extra risico's. Over de jaren heen heb ik de meest afschuwelijke methodes gezien om gifslangen te transporteren. Ik moet zeggen dat ik verbaasd ben over het feit dat er nooit eens eentje is ontsnapt of dat nooit eens iemand gebeten is.

Een perfect voorbeeld om aan te geven waar ik het over heb speelde halverwege de jaren 80. Samen met een bekende herpetoloog was ik in een taxi onderweg naar een kweker. Deze man woonde op een boerderij buiten de stad. We zouden een ruim 2,5 meter lange cobra (*Naja nigricollis*) op gaan halen. De kweker had me beloofd dat hij de slang in een grote zak zou doen, en die zak weer in een goed afgesloten box klaar zou hebben staan voor vervoer.

Bij aankomst waren we nogal verbaasd: de eigenaar had geen voldoende grote zak kunnen vinden om de slang in te doen. Dus werden we geconfronteerd met een agressieve cobra die 'gewoon' in een simpele plastic emmer zat. Het bijbehorende deksel zat vast met vier kleine stukjes tape. De eigenaar beweerde ook nog eens dat het zijn laatste tape was en dat we niet zo moeilijk moesten doen. De tape zou het wel houden. Na een flinke scheldkanonnade vervloekte ik alleen nog mijzelf. Ik was in goed vertrouwen zonder grijpstok, haken of gezichtsscherm gekomen en dus niet voorbereid als er eventueel onderweg iets mocht gebeuren. Ik pakte de emmer met daarin mijn nieuwe niet zo heel erg tevreden aanwinst en sprong op de achterbank van de wachtende taxi voor de 40 minuten durende rit terug naar huis.

Als we het even over rijgedrag gaan hebben: de taxichauffeurs bij ons zijn een volk apart. De meeste zijn snelle, agressieve rijders met weinig aandacht voor veiligheid en die van ons was daar zeker geen uitzondering op. In de daarop volgende 20 minuten maakte de cobra bij elke hobbel die we namen een soort katachtig blazend geluid. Elke keer als hij dit geluid maakte keek de chauffeur nerveus achterom, eerst naar de emmer en dan naar mij. En ik maar proberen om kalm te blijven en mijn toenemende angst niet te laten merken. Een aantal hobbels en het bijbehorende geblaas later, vroeg onze toch wel erg nerveuze chauffeur eindelijk wat in godsnaam dat geluid toch was. Inspelend op de man zijn onwetendheid vertelde ik hem dat het een grote, oude chagrijnige schildpad was. Dit antwoord leek hem tevreden te stemmen. Er zijn dan ook maar weinig mensen die zich onveilig voelen in de buurt van schildpadden. Op 10 minuten afstand van mijn huis had de cobra (die een kop heeft van 10 cm doorsnee en een lijf zo dik als mijn onderarm) besloten dat het nu wel genoeg was met deze hobbelige rit in een stinkende emmer. Zij duwde plotseling heel hard tegen het deksel van de emmer waardoor een stuk van de tape het begaf en zij bijna met haar kop uit de emmer kon komen. Nog net op tijd kon ik dit voorkomen door met mijn volle gewicht over de emmer te gaan hangen en daar, hoe onhandig, de resterende tijd van de rit te blijven.

Doordat de slang los in een emmer zat (en niet in een zak) waren we bijna geconfronteerd met een grote, ontsnapte cobra in een rijdende auto met 3 mensen zonder gereedschap om de slang te vangen. Uit dit voorval kun je opmaken dat er heel wat mogelijkheden zijn om het vervoer van slangen in een catastrofe te laten eindigen.

Hieronder volgt nog een aantal voorbeelden hoe het vervoeren van gifslangen vooral niet moet:

- Ik ken iemand die de gaten in het karton van een six-pack-does dichtgeplakt had en deze constructie gebruikte voor het vervoeren van een halfwas koppel *Crotalus durissus*.
- Een ander stapte in januari tijdens een sneeuwstorm op de bus met onder zijn jas, in een zak omgeven met een extra handdoek, een volwassen *Crotalus adamanteus*.
- Een dronken kennis van mij liep een bank binnen om een check te innen en zette een papieren zak met daarin twee zaagschubadders voor hem op de toonbank.
- Een andere bekende van mij vervoerde een volwassen koppel *Crotalus atrox* netjes in een doos van piepschuim. Niet zo netjes was dat hij met deze doos 's nachts om 2 uur de bus nam door een algemeen bekend staande beruchte wijk. Hij werd lastig gevallen door 3 punkers die zijn doos wilden hebben en zich rot schrokken toen ze het onmiskenbare geluid hoorden van de aanwezige ratelslangen.

Je begrijpt dat dit nou niet bepaald de aangewezen manieren zijn om gifslangen te vervoeren. De eerste fout is het gebruik van ondeugdelijk materiaal, de tweede de wijze van transport. Ik bespreek ze separaat.

MATERIAAL

Zorg er als eerste voor dat de slang in een goed afgesloten zak zit. Kussenslopen worden hier vaak voor gebruikt. Als slangenhouder moet je er wel absoluut zeker van zijn dat er geen gaatjes, scheuren of versleten stukken in de sloop zitten. Niemand zit er op te wachten om, thuis gekomen, de slangen los in de doos aan te treffen. Voor ik de

slang in de zak stop controleer ik de zak op ontspanningsmogelijkheden voor de slang. Dit doe ik door met duim en wijsvinger alle naden van de zak te controleren. De zak moet bestand zijn tegen de kracht die de slang op de stof zal uitoefenen. Nadat je de slang in de zak hebt gekregen (wat voor sommige soorten gemakkelijker gezegd is dan gedaan), zorg er dan voor dat de knoop aan de bovenkant van de zak goed strak zit. Zorg er bij het aantrekken van de knoop voor dat je handen en voeten niet te dicht in de buurt van de slang komen. Gifslangen (vooral adders) kunnen gemakkelijk door de stof van de zak heen bijten. Dit kun je voorkomen door de zak eerst een aantal slagen te draaien (zorg er voor de slang niet tussen de windingen komt te zitten), en een slangenhaak achter de windingen te plaatsen terwijl je de zak vast knoopt. Draag de zak altijd aan het gedeelte boven de knoop.

Dozen van piepschuim worden veel gebruikt voor het vervoer. Ze zijn licht van gewicht, warmte-isolerend en verkrijgbaar in verschillende maten. Ze zijn echter niet stevig: zonder veel moeite druk je er een gat in. Dozen van piepschuim zijn dus niet echt veilig.

Als alternatief zou je aan een houten kist kunnen denken, compleet met handvat, hangslot, ventilatiegaten en een goed afsluitend deksel. Als je het helemaal mooi wilt hebben, kun je op de hoeken ijzeren hoekbeschermers maken. Zo'n kist geeft bij het vervoer de juiste stevigheid, maar bied geen garantie voor een juiste binnentemperatuur. Een logische oplossing voor dit probleem is om beide systemen te combineren. De simpelste manier is om dan een houten kist om de tempexdoos heen te bouwen.

Als je verscheidene slangen tegelijk gaat vervoeren, gebruik dan kartonnen tussenschotjes tussen de verschillende zakken. Dit om te voorkomen dat de

vaak gestresste en waarschijnlijk agressieve slangen elkaar proberen te bijten. De lange giftanden van adders kunnen vitale organen van de andere slang beschadigen als de beet is geplaatst. Er is niets ergers dan op de plaats van bestemming aankomen en bemerken dat, door je eigen nalatigheid, één van de slangen dood of stervende is door een beet van een soortgenoot.

WIJZE VAN VERVOEREN

De wijze van vervoeren is net zo belangrijk als het gebruik van deugdelijk materiaal. Als er een manier is waarop je in de problemen kunt komen dan is het wel tijdens het vervoer. Dus blunder niet:

- Vervoer gifslangen nooit met het openbaar vervoer.
- Reis altijd met de auto. Zorg ervoor dat je de doos met inhoud zo neer zet dat hij niet kan

gaan glijden of omvallen tijdens de reis. Op de achterbank vastgemaakt met de veiligheidsriem is het beste. Zorg dat je grijpstocken en haken bij je hebt in geval van nood.

- Treuzel niet tijdens de rit, maar ga direct door naar huis. Dus niet onderweg stoppen en uitstappen om bier te kopen terwijl de motor blijft draaien om je slangen warm te houden. Een eventuele autodief zal voor een vervelende verrassing komen te staan en bij ons in Amerika kan men je aansprakelijk stellen voor de gevolgen van een eventuele beet.

Ik hoop dat mijn drie artikelen de toekomstige gifslangenhouders helpt om op een verantwoorde manier met gifslangen te beginnen.

Vertaling uit het Engels door Melanie Trip

